

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Rzeszowie

LRZ – 4113-001-03/2014
D/14/504

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Rzeszowie
ul. Kraszewskiego 8, 35-016 Rzeszów
T +48 17 780 23 00, F +48 17 780 23 06
lrz@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli D/14/504 Przygotowanie szkół do objęcia dzieci sześciolletnich obowiązkiem szkolnym

Jednostka
przeprowadzająca
kontrolę

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie

Kontrolerzy

Andrzej Liwo – starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 90287 z dnia 6 maja 2014 r.,

Cezary Paciura – główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 90288 z dnia 6 maja 2014 r.

[dowód: akta kontroli str. 1 - 4]

Jednostka
kontrolowana

Szkoła Podstawowa im. Józefa Wybickiego w Jastarni, 84-140 Jastarnia, ul. Mariana Stelmaszczyka 4, zwana dalej Szkołą

Kierownik jednostki
kontrolowanej

Dyrektorem Szkoły od dnia 1 września 2005 r. jest Katarzyna Tabor-Brzezińska

[dowód: akta kontroli str. 5 - 7]

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie¹, działalność publicznej Szkoły w roku szkolnym 2013/2014 oraz jej przygotowanie do objęcia dzieci sześciolletnich obowiązkiem szkolnym z dniem 1 września 2014 r. (do dnia zakończenia kontroli, tj. 21 maja br.).

Uzasadnienie
oceny ogólnej

Pozytywnie oceniono warunki lokalowe i organizacyjne do edukacji uczniów najmłodszych, w tym wyposażenie sal lekcyjnych i liczebność oddziałów klas I, zorganizowanie miejsca i placu zabaw, umożliwienie uczniom korzystania ze świetlicy szkolnej oraz spożycia ciepłego posiłku, zapewnienie odpowiedniej kadry pedagogicznej, a także bezpiecznych i higienicznych warunków pobytu uczniów klas I-III.

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę na niedostosowanie Szkoły do zalecanych standardów podczas zajęć informatycznych, tj. umożliwienia uczniom klas najmłodszych korzystania z osobnych komputerów z dostępem do Internetu.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Zapewnienie przez Szkołę warunków lokalowych i wyposażenia do edukacji uczniów sześciolletnich

Opis stanu
faktycznego

1.1. Według stanu na dzień 15 maja 2014 r. do trzynastu oddziałów Szkoły uczęszczało 224 uczniów z klas I-VI, natomiast do czterech oddziałów przedszkolnych, tzw. „0” – 77 dzieci.

W sześciu oddziałach klas I-III naukę pobierało 100 uczniów, z tego 30 w klasach I, 36 w klasach II oraz 34 w klasach III.

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna

W roku szkolnym 2013/2014 sześć oddziałów klas I-III edukację wczesnoszkolną odbywało w oddzielnych salach lekcyjnych.

Z projektu organizacji Szkoły na rok szkolny 2014/2015 wynika, że do trzech oddziałów przedszkolnych uczęszczać ma 63 dzieci, natomiast do czternastu oddziałów szkolnych – 245 uczniów.

Do siedmiu oddziałów szkolnych uczęszczało będzie 121 uczniów z klas I-III, z tego 59 do trzech oddziałów klas I, 28 do klas II oraz 34 do klas III. Dla oddziałów tych zaplanowano siedem sal lekcyjnych.

[dowód: akta kontroli str. 8 - 19]

1.2. W roku szkolnym 2014/2015 dla uczniów z klas I nie przewiduje się, tzw. „zmianowości” (wykorzystywania jednej sali lekcyjnej przez dwa oddziały, jeden po drugim w ciągu tego samego dnia), gdyż każda z klas będzie dysponowała oddzielną salą lekcyjną.

[dowód: akta kontroli str. 20, 86]

1.3. Stosownie do zaleceń określonych w pkt 3 załącznika Nr 2 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół², zwanego dalej rozporządzeniem w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego – sale lekcyjne³, w których w roku szkolnym 2013/2014 uczą się uczniowie klas I – składały się z części edukacyjnej i rekreacyjnej.

Sale wyposażono m.in. w stoliki, krzesła, tablicę ścienną, pomoce dydaktyczne, biblioteczkę, przedmioty niezbędne do zajęć, gry i zabawki dydaktyczne, sprzęt audiowizualny, komputer z podłączeniem do Internetu, a także w kąciki tematyczne.

[dowód: akta kontroli str. 21 - 22]

1.4. Najwyższa Izba Kontroli stwierdza, iż meble szkolne (stoliki i krzesła uczniowskie), w które wyposażono sale lekcyjne klas pierwszych posiadały stałe oznakowanie rozmiaru oraz dostosowano je do wymogów ergonomii uczniów.

Szkoła spełnia tym samym wymóg § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach⁴.

Uczniom klas pierwszych meble szkolne dobierano według wzrostu. Wychowawca klasy dwukrotnie w trakcie roku szkolnego 2013/2014, tj. we wrześniu i maju zmierzył wysokość uczniów. Wyniki pomiaru, a także numer mebli szkolnych, odnotowano w dzienniku lekcyjnym przy nazwisku ucznia.

[dowód: akta kontroli str. 21, 23 - 26]

1.5. Szkoła otrzymała dofinansowanie do miejsca zabaw w ramach rządowego programu „Radosna szkoła”.

Przeprowadzone oględziny wykazały, iż zakupione w ramach tego programu pomoce dydaktyczne rozdysponowano do dwóch pomieszczeń, tj. do sali zabaw (miejsce radosnego ruchu) i świetlicy szkolnej (miejsce aktywnej nauki i zabawy).

Ww. pomieszczenia były dostępne dla uczniów klas I-III. Oznaczono je napisem „Szkolne miejsce zabaw wyposażone w ramach programu „Radosna szkoła”.

[dowód: akta kontroli str. 27 - 53]

1.6. Szkoła administruje dużym placem zabaw wybudowanym w 2013 r. przez Urząd Miejski w Jastarni.

² Dz. U. z 2012 r., poz. 977

³ sale nr 13 i 14

⁴ Dz. U. z 2003 r., Nr 6, poz. 69, ze zm.

Oględziny placu wykazały, że odgradzono go od przestrzeni ogólnodostępnej i ulicy, a dostęp do niego jest monitorowany.

Stan techniczny placu nie budzi zastrzeżeń, zainstalowany sprzęt do zabaw posiada certyfikaty zgodności, jest także trwale i stabilnie zamontowany do podłoża. Na terenie placu obowiązuje regulamin.

[dowód: akta kontroli str. 54 - 73]

1.7. Zgodnie z art. 67 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o *systemie oświaty*⁵, Szkoła umożliwia uczniom korzystanie ze świetlicy.

Przeprowadzone oględziny wykazały, że świetlica składa się z jednego pomieszczenia, które zgodnie z § 9 ust. 2 rozporządzenia w *sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach*⁶ wyposażono w meble, tj. stoliki i krzesła dostosowane do wymogów ergonomii uczniów klas I-III.

[dowód: akta kontroli str. 74 - 76]

1.8. Szkoła zapewnia uczniom, w tym najmłodszym możliwość zjedzenia ciepłego posiłku. Jednodaniowe posiłki przygotowywane przez kuchnię szkolną, uczniowie spożywają w stołówce.

Posiłki w stołówce spożywali także uczniowie Gimnazjum. Aktualnie ze stołówki szkolnej korzysta 119 uczniów, z tego 31 z Gimnazjum i 88 uczniów Szkoły, w tym 23 z klas I-III (7 z klas I, 2 z klas II oraz 14 z klas III).

Posiłki uczniowie spożywali w wyznaczonych porach. Uczniowie Gimnazjum oraz klas IV-VI korzystali ze stołówki w trakcie przerwy obiadowej (12²⁰ – 12⁴⁰).

Uczniowie z klas I-III posiłki spożywali „około 20 minut przed przerwą obiadową”.

Taki sam sposób przygotowywania i spożywania posiłków zaplanowano również w roku szkolnym 2014/2015.

[dowód: akta kontroli str. 77 - 81]

1.9. Zgodnie z § 10 ust. 2 rozporządzenia w *sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach*⁷, posiłki uczniowie spożywali w stołówce szkolnej.

Przeprowadzone w toku kontroli oględziny wykazały, iż stołówka sąsiadowała ze świetlicą szkolną, utrzymano ją w czystości, a meble przystosowano do wymogów ergonomii uczniów klas I-III.

[dowód: dowód akta kontroli str. 81]

1.10. Stosownie do § 4a rozporządzenia w *sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach*⁸, Szkoła zapewnia uczniom klas I-III, możliwość pozostawiania części podręczników i przyborów szkolnych.

Podręczniki i przybory szkolne uczniowie mogą pozostawiać w salach lekcyjnych w szafkach, a także w szafkach ubraniowych na korytarzu Szkoły.

[dowód: akta kontroli str. 21 - 22, 82 - 83]

1.11. Uczniowie klas I korzystają z dwóch oddzielnych ogólnodostępnych pomieszczeń sanitarnych (łazienek i ubikacji). Oględziny wykazały, iż stan techniczny zainstalowanego sprzętu oraz czystość pomieszczeń nie budziła zastrzeżeń. Urządzenia (muszle ustępowe, umywalki z ciepłą i zimną wodą, pisuary) dostosowano (poprzez zamontowanie podestów) do wymogów ergonomii uczniów klas I. Ilość urządzeń dostosowano do liczebności uczniów, a pomieszczenia sanitarne są widoczne z sal lekcyjnych klas pierwszych.

⁵ Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 ze zm.

⁶ Vide przypis nr 4

⁷ Vide przypis nr 4

⁸ Vide przypis nr 4

[dowód: akta kontroli str. 21 - 22]

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie, nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, działalność kontrolowanej jednostki w badanym obszarze.

2. Zapewnienie przez Szkołę warunków organizacyjnych do edukacji uczniów sześciolatków

Opis stanu
faktycznego

2.1. W roku szkolnym 2013/2014 Szkoła zachowała zalecaną w podstawie programowej liczebność uczniów klas pierwszych.

Liczba uczniów w oddziale klasy I nie przekraczała 26, tj. standardu zalecanego w pkt 4 załącznika Nr 2 do rozporządzenia w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego⁹.

Do dwóch oddziałów klas pierwszych uczęszczało łącznie 30 uczniów (wszyscy z rocznika 2006 r.), z tego 14 do I a oraz 16 do oddziału I b.

[dowód: akta kontroli str. 8 - 14]

2.2. Z projektu arkusza organizacji Szkoły wynika, iż w roku szkolnym 2014/2015 zaplanowano trzy oddziały klas I do których uczęszczać ma 59 uczniów.

Zajęcia edukacyjne zaplanowano w klasach nie przekraczających 25 dzieci, co odpowiadało zapisom art. 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2013 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz ustawy o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz zmianie niektórych innych ustaw¹⁰.

Do oddziału klasy I a i I b uczęszczać będzie odpowiednio 21 i 19 uczniów urodzonych w 2007 r., natomiast oddział klasy I c liczyć ma 19 sześciolatków urodzonych w okresie od 1 stycznia do 30 czerwca 2008 r.

[dowód: akta kontroli str. 15 - 19]

2.3. Stosownie do wymogów pkt 6 załącznika Nr 2 do rozporządzenia w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego¹¹ – dyrektor Szkoły edukację wczesnoszkolną w roku szkolnym 2013/2014 (w klasach I) powierzył nauczycielowi – wychowawcy.

Zajęcia z języka obcego (jęz. angielskiego) prowadzili nauczyciele dysponujący odpowiednimi kwalifikacjami.

[dowód: akta kontroli str. 8 - 13, 113 - 114]

2.4. Według regulaminu integralną częścią Szkoły jest świetlica, która realizuje zadania opiekuńczo-wychowawcze.

Z informacji dyrektora Szkoły Katarzyny Tabor-Brzezińskiej wynika, że w świetlicy „nie utworzono stałej grupy wychowawczej, ponieważ nie zgłoszono żadnego dziecka potrzebującego opieki. W roku szkolnym 2013/2014 świetlica jest przeznaczona do opieki nad dziećmi dojeżdżającymi”.

Do dziennika zajęć świetlicowych wpisano 40 uczniów, z tego 36 z klas I-III i 4 z klas IV-VI. Opiekę nad nimi sprawują dwie nauczycielki z odpowiednimi kwalifikacjami.

W świetlicy szkolnej przebywają głównie uczniowie dojeżdżający z Kuźnicy i Juraty. Do „rozpoczęcia zajęć, tj. 8⁰⁰ w świetlicy przebywają uczniowie z Kuźnicy, a po zajęciach (godz. 12²⁰) z Juraty”. Autobus szkolny w pierwszej kolejności przywozi uczniów z Kuźnicy, którzy przez ok. 25 minut są w świetlicy pod opieką wychowawcy. Uczniowie z Juraty przyjeżdżają 5 minut przed zajęciami. Po lekcjach

⁹ Vide przypis nr 2

¹⁰ Dz. U. z 2013 r. poz. 1265

¹¹ Vide przypis nr 2

autobus najpierw odwozi uczniów z Kuźnicy, następnie (po ok. 25 minutowym oczekiwaniu w świetlicy) uczniów z Juraty.

W świetlicy realizowane są także zajęcia opiekuńczo-wychowawcze, wynikające z doraźnych zastępstw podczas nieobecności nauczycieli.

[dowód: akta kontroli str. 74 - 76]

2.5. Organizacja zajęć w klasach pierwszych odbywa się w sposób tradycyjny. Dyrektor Szkoły wyjaśniła, że zajęcia prowadzone są systemem lekcyjnym, tj. 45 minutowe lekcje i 10 minutowe przerwy.

Każdy nauczyciel-wychowawca „indywidualnie dostosowuje czas na zabawę i posiłek, zachowując przy tym ogólny tygodniowy czas zajęć ustalony w rozkładzie zajęć. Nauczyciel na edukację wczesnoszkolną oraz na naukę języka angielskiego poświęca około 35 minut, pozostały czas to zabawy i indywidualne zainteresowania dziecka”.

[dowód: akta kontroli str. 84 - 85]

2.6. Uczniowie klas I-III korzystają z pracowni komputerowej. Meble uczniowskie (stoliki i krzesła) dostosowano do wymogów ergonomii uczniów najmłodszych.

Uwagi Najwyższej Izby Kontroli dotyczą wyposażenia pracowni w komputery.

Ogłędziny pracowni wykazały, iż podczas zajęć informatycznych klasy I nie przestrzegano zaleceń określonych pkt 11 załącznika Nr 2 do rozporządzenia w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego¹², gdyż uczniowie nie mieli do wyłącznej dyspozycji osobnego komputera z Internetem.

Pracownię wyposażono w 12 zestawów komputerowych, natomiast oddziały klasy pierwszej w roku szkolnym 2013/2014 liczyły od 14 do 16 uczniów, a w roku 2014/2015 mają składać się z oddziałów liczących od 19 do 21 uczniów.

[dowód: akta kontroli str. 87 - 92]

Dyrektor Szkoły Katarzyna Tabor-Brzezińska wyjaśniła, że uczniowie „rotacyjnie wymieniają się” przy komputerach. W roku szkolnym 2014/2015 pracownia będzie „doposażona” czterema przenośnymi komputerami. W przypadku dużej liczebności klas, zajęcia informatyczne realizowane będą z „podziałem na grupy”.

[dowód: akta kontroli str. 87 - 89]

2.7. Szkoła realizowała standardy określone w pkt 18 załącznika Nr 2 do rozporządzenia w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego¹³ poprzez zapewnienie uczniom klas pierwszych, zajęć pozalekcyjnych rozwijających ich indywidualne uzdolnienia.

Uczniowie klas pierwszych uczestniczyli w zajęciach kółka plastycznego, kaligrafii, „dramy” i „Zręczne ręce”.

Zajęcia plastyczne miały na celu rozwijanie wrażliwości estetycznej i kreatywności. Brało w nich udział 12 uczniów.

Kółko kaligraficzne służyło do rozwijania indywidualnych uzdolnień w zakresie „pięknego pisania”, poprzez usprawnienie zdolności manualnych, koordynacji półkul mózgowych oraz wyrabiania prawidłowego „tonusu mięśniowego”. Uczestniczyło w nim 6 uczniów z klas I.

W ramach zajęć kółka drama, jeden uczeń doskonalił umiejętności zapamiętywania dłuższych tekstów, wyrażania swoich emocji, a także doskonalił pracę w grupie.

W pracach kółka „Zręczne ręce” udział brało 15 uczniów. W trakcie zajęć uczniowie doskonaliли umiejętności ruchu, współdziałania w grupie, poznawali także różne rodzaje papieru i techniki pracy.

[dowód: akta kontroli str. 93 - 96]

Uwagi dotyczące
badanej działalności

¹² Vide przypis nr 2

¹³ Vide przypis nr 2

2.8. Teren Szkoły jest ogrodzony, posiada 2 bramy wjazdowe i 2 furtki wejściowe. Stan techniczny ogrodzenia dobry (nie stwarza zagrożeń). Wydzielono odrębne wejście dla uczniów klas najmłodszych. Każdy uczeń dysponował własną szafką ubraniową dostosowaną do wymogów ergonomii uczniów klas I-III.

Pomieszczenia sanitarne (łazienki, ubikacje) oddzielne dla dziewcząt i chłopców z wyposażeniem dostosowanym do potrzeb uczniów najmłodszych.

Na terenie Szkoły nie wydzielono sanitariatów, jadalni oraz świetlicy wyłącznie dla uczniów najmłodszych.

(dowód: akta kontroli str. 97 - 112)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie, nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, działalność kontrolowanej jednostki w badanym obszarze.

3. Kadra nauczycielska do edukacji uczniów sześciolletnich.

Opis stanu
faktycznego

3.1. W roku szkolnym 2013/2014 Szkoła dysponowała wystarczającą liczbą nauczycieli z kwalifikacjami do nauczania wczesnoszkolnego.

W sześciu oddziałach klas I-III zajęcia prowadziło 8 nauczycieli, w tym 6 z kwalifikacjami do nauczania zintegrowanego. W oddziałach tych uczyli również nauczyciele z kwalifikacjami do nauki języka angielskiego i religii.

W roku szkolnym 2014/2015 edukację wczesnoszkolną uczniów klas I-III zaplanowano w siedmiu oddziałach. Zajęcia z uczniami prowadzić ma 9 nauczycieli, w tym, 7 z kwalifikacjami do nauczania wczesnoszkolnego oraz nauczyciel języka angielskiego i religii.

(dowód: akta kontroli str. 113 - 114)

3.2. W roku szkolnym 2013/2014 zaplanowano doskonalenie zawodowe nauczycieli z zakresu metod pracy z dzieckiem sześciolletnim. W szkoleniu zaplanowanym na I dekadę czerwca br. uczestniczyć ma pięciu nauczycieli uczących w klasach I-III.

[dowód: akta kontroli str. 115 - 123]

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie, nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, działalność kontrolowanej jednostki w badanym obszarze.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹⁴, wnosi o :

- 1) Podjęcie działań w celu dostosowania wyposażenia Szkoły do zalecanych standardów określonych w pkt 11 *Zalecane warunki i sposobu realizacji* załącznika Nr 2 Podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkół podstawowych do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. *w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół*¹⁵.

¹⁴ Dz. U. z 2012 r., poz. 82 ze zm.

¹⁵ Vide przypis nr 2

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach, jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK, kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Rzeszowie.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK, proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Rzeszów, dnia maja 2014 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie

Kontrolerzy

Dyrektor
Wiesław Motyka

Andrzej Liwo
st. inspektor kontroli państwowej

Cezary Paciura
gł. specjalista kontroli państwowej

Kontroler

[liczba dni]